

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการคิดวิเคราะห์
ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงิน
และเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*

THE DEVELOPMENT OF LEARNING ACHIEVEMENT AND THE
ANALYTICAL THINKING ABILITY USING PROJECT-BASED LEARNING OF
THAILAND FINANCIAL AND ECONOMIC INSTITUTE FOR
MATTHAYOMSUKSA 1 STUDENTS

ภาณุพงศ์ พิมพ์ศรี

Panupong Pimsri

สาคร อัจฉกร

Sakorn Atthachakra

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Maharakham University

E-mail: 61010585011@msu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. พัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน สำหรับพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ 2. เปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน ก่อนเรียนและหลังเรียน และ เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ที่ เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน ก่อนเรียนและหลังเรียน 3. ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 16 คน โรงเรียนกีฬามีนศรีวิทยานุสรณ์ ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย 2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ 4. แบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าทดสอบ t-test dependent Sample ผลการวิจัยพบว่า 1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน มี

* Received March 20, 2022; Revised May 5, 2022; Accepted June 1, 2022

ประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 80.05/ 81.25 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 2. ผลการเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, การคิดวิเคราะห์, การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน

Abstract

The Objectives of this research article were to 1. develop a project-based learning management plan for developing academic achievement and analytical thinking. 2. compare the academic achievement of students studying with a project-based learning management plan in regard both pre-test and post-test, and compare the analytical thinking abilities of students studying with a project-based learning management plan both pre-test and post-test, 3. study the satisfaction of students towards project-based learning management. The sample consisted of 16 students in Mathayomsuksa 1, Muen Si Wittayanusorn Sports School, which were obtained by cluster sampling. Research instruments were: 1. Project-based learning management plans financial institutions and Thailand economy, amounting. 2. An achievement tests. 3. Analytical Thinking Ability Test. 4. Satisfaction Questionnaires. The statistics used in the research were percentage, mean, standard deviation, and t-test dependent sample. The major findings indicated as follows: 1. The efficiency (E_1/E_2) of the project-based learning management plan equaled 80.05/81.25 which met the 80/80 criteria. 2. The results comparison of pre- and post-test results of Mathayomsuksa 1 students studying the project-based learning management respectively. When comparing pre-test and post-test scores, it was found that post-test test scores were significantly higher than pre-test at the .01 level. And The results of the analytical thinking test of pre- and post-test of Mathayomsuksa 1 students. When comparing between pre-test and post-test scores, it was found that post-test test scores were significantly higher than pre-test at the .01 level. 3. The results of

Mathayomsuksa 1 students on the satisfaction students towards learning about financial institutions and the Thai economy from project-based learning management were at a high level.

Keywords: achievement, analytical thinking , project-based learning

บทนำ

สาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นวิชาที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วยเรื่องราวเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม การดำเนินชีวิต รวมถึงศาสนา ศิลธรรม และจริยธรรม วิชาสังคมศึกษาจึงช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจว่ามนุษย์ดำรงชีวิตอย่างไร และเข้าใจถึงการพัฒนาการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย ตามกาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่างๆ ทำให้เกิดความเข้าใจในตนเอง และเข้าใจผู้อื่น ยอมรับในความแตกต่าง มีคุณธรรมมีความอดทน อดกลั้น สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต มีคุณภาพชีวิตที่ดี อยู่ในสังคมอย่างเป็นสุข เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนสังคมจึงเชื่อมโยงให้เด็กเรียนรู้การใช้ชีวิตที่ถูกต้อง อยู่อย่างมีความสุข โดยเรียนผ่านสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้นในห้องหรือในโรงเรียน หรือวิเคราะห์จากตัวอย่างสถานการณ์ที่เป็นจริงในสังคม เพื่อให้เด็กฝึกคิดวิเคราะห์ รู้ทันการเปลี่ยนแปลง รู้จักตัวเอง สามารถจัดการชีวิตของตนเอง และมีวิถีชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ซึ่งการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญนี้นักเรียนจะได้รับการส่งเสริมให้มี ความรับผิดชอบและมีส่วนร่วมต่อการเรียนรู้ของตนเอง ซึ่งแนวคิดแบบนักเรียนเป็นสำคัญจะยึดการศึกษาแบบก้าวหน้าของนักเรียนเป็นสำคัญ นักเรียนแต่ละคนมีคุณค่าสมควรได้รับการเชื่อถือไว้วางใจ แนวทางนี้จึงเป็นแนวทางที่จะผลักดันนักเรียนไปสู่การบรรลุศักยภาพของตน โดยส่งเสริมความคิดของนักเรียนและอำนวยความสะดวกให้เขาได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ เศรษฐศาสตร์เป็นวิชาที่ว่าด้วยเรื่องการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ที่ไม่จำกัด และทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันมนุษย์ของทุกคน วิชาเศรษฐศาสตร์เป็นวิชาที่ศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์ในด้านต่าง ๆ นับตั้งแต่การเลือกใช้ทรัพยากร การตัดสินใจ การตัดสินใจซื้อสินค้าไปบริโภค การเลือกที่จะประกอบอาชีพ และการปฏิบัติต่อบุคคลต่าง ๆ ที่อยู่ในสังคม เศรษฐศาสตร์ช่วยในการตัดสินใจของประชาชน ช่วยสร้างความเข้าใจให้กับประชาชนเกี่ยวกับนโยบายของรัฐ ช่วยสร้างองค์ความรู้ในการบริหารงาน ช่วยสร้างผลประโยชน์ให้เกิดกับประเทศชาติ ดังนั้นวิชาเศรษฐศาสตร์จึงเป็นวิชาที่มีความสำคัญ

นักเรียนสามารถนำความรู้จากการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์มาใช้ในชีวิตประจำวันได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

สภาพของปัญหาที่ผู้วิจัยได้พบจากประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน สารเศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ในปีการศึกษาที่ผ่านมา นักเรียนมีคะแนนการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อยู่ในระดับต่ำ และนักเรียนยังขาดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ซึ่งอาจเป็นเพราะผลจากการจัดการเรียนการสอนที่ยังไม่หลากหลาย และไม่ตรงตามตัวชี้วัด หรือครูผู้สอนขาดสื่อในการจัดการเรียนรู้ ส่งผลให้ผู้เรียนขาดความสนใจในการเรียนรู้ ขาดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในปีการศึกษาที่ผ่านมาต่ำ จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ให้สูงขึ้นกว่าปีการศึกษาที่ผ่านมา ให้นักเรียนสามารถเรียนรู้และนำเรื่องที่ได้เรียนไปใช้ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวัน โดยจะนำเสนอรูปแบบการสอนที่ชื่อว่า การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เป็นสื่อช่วยในการจัดการเรียนการสอนและ ให้นักเรียนสามารถค้นคว้าหาความรู้ที่ต้องการได้เองในอนาคต การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เป็นสื่อช่วยในการจัดการเรียนการสอนและ ให้นักเรียนสามารถค้นคว้าหาความรู้ที่ต้องการได้เองในอนาคต การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองและได้ลงมือปฏิบัติจริง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เป็นกระบวนการเรียนที่มุ่งเน้นที่ตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งเน้นที่การปฏิบัติจริง ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง การเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานจะช่วยฝึกทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนในด้านการคิดอย่างมีระบบ รู้จักแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย มีทักษะการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น มีทักษะการตั้งคำถาม และรู้จักวิธีแสวงหาคำตอบ มีทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน ตลอดจนรู้จักคิดตัดสินใจในการสร้างทางเลือกอย่างมีเหตุผล เสริมสร้างความรับผิดชอบในการทำงาน

จากที่กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จึงมีความสนใจที่จะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ด้วยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน โดยมุ่งเน้นที่ตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งเน้นที่การปฏิบัติจริง ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง การเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานจะช่วยฝึกทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนในด้านการคิดอย่างมีระบบ รู้จักแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย มีทักษะการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น มีทักษะการตั้งคำถาม และรู้จักวิธีแสวงหาคำตอบ มีทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน ตลอดจนรู้จักคิดตัดสินใจในการสร้างทางเลือกอย่างมีเหตุผล เสริมสร้างความรับผิดชอบในการทำงานให้มีระดับคุณภาพการศึกษาที่ดีขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน สำหรับพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนกีฬาหมื่นศรีวิทยานุสรณ์ อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ สังกัดเทศบาลตำบลหมื่นศรี จำนวน 2 ห้องเรียน นักเรียนรวม 33 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนกีฬาหมื่นศรีวิทยานุสรณ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ สังกัดเทศบาลตำบลหมื่นศรี จำนวน 16 คน จาก 1 ห้องเรียน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) ซึ่งนักเรียนแต่ละห้องคะแนนความสามารถ ประกอบด้วยนักเรียน เก่ง ปานกลาง อ่อน ซึ่งมีพื้นฐานความรู้ใกล้เคียงกัน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้มี 1 ชนิดได้แก่

แผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สื่อและเครื่องมือภายในแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่

 - เสาคำความรู้ เป็นสื่อประกอบการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ประเภทของสถาบันการเงิน โดยมีรายละเอียดของเนื้อหาสาระดังนี้ บทบาทหน้าที่ของสถาบันการเงิน ความสำคัญของสถาบันการเงินต่อเศรษฐกิจประเทศไทย การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย ที่มีทั้งการพึ่งพาและการแข่งขัน

- วิดีทัศน์ เรื่องสถาบันการเงิน ผ่านเว็บไซต์ (YouTube)
- แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน (ความสามารถในการคิดวิเคราะห์)
- แบบสังเกตพฤติกรรมด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ใฝ่เรียนรู้

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมี 3 ชนิดได้แก่

2.2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สถาบันการเงิน และเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

2.2.2 แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก แบ่งเป็นการวิเคราะห์ความสำคัญ 10 ข้อ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ 10 ข้อ และการวิเคราะห์หลักการ 10 ข้อ รวมจำนวน 30 ข้อ

2.2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้ได้ทำหนังสือขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อขอให้นักเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.2 ผู้ศึกษาได้ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test)

3.3 ผู้วิจัยชี้แจงทำความเข้าใจ เกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม

3.4 ผู้วิจัยทำการสอน ด้วยจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน

3.5 ทำการประเมินการปฏิบัติกิจกรรมระหว่างเรียน

3.6 ทดสอบหลังเรียน (Post-test) โดยใช้แบบทดสอบฉบับเดิม

4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ความสอดคล้อง IOC ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า ที (t-test แบบ Dependent Samples) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

ผลการวิจัย

1. การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานอย่างเป็นขั้นตอน ประกอบไปด้วยขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน 4 ขั้น ดังนี้ 1. ชี้นำเสนอ 2. ชี้นำวางแผน 3. ชี้นำปฏิบัติ 4. ชี้นำประเมินผล โดยผู้วิจัยได้ออกแบบ

หน่วยการเรียนรู้ ตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบจากคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และได้ผ่านการตรวจสอบประเมินความถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ในด้านเนื้อหา ด้านการวัดและประเมินผล ด้านสื่อวัตกรรม และด้านแผนการจัดการเรียนรู้ และหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยมีผลดังตารางดังนี้

ตารางที่ 1 สรุปประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน

ผลการเรียน	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$.	S.D.	ร้อยละ
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)	16	550	440.25	7.26	80.05
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)	16	40	32.50	2.13	81.25
ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน (E_1/ E_2)					80.05/ 81.25

จากตาราง 1 พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 80.05 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 81.25 ดังนั้น แผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน มีประสิทธิภาพ (E_1/ E_2) เท่ากับ 80.05/ 81.25 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบ t-test และระดับนัยสำคัญทางสถิติของการทดสอบเปรียบเทียบคะแนนสอบก่อนเรียนและหลังเรียนหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน

คะแนน	N	$\bar{X}$.	S.D.	Df	t-test	Sig
ทดสอบก่อนเรียน	16	22.31	2.12	15	16.60	.000**
ทดสอบหลังเรียน	16	32.50	2.13			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 2 พบว่า ผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน มีค่าเฉลี่ย 22.31 คะแนน และ 32.50 คะแนนตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติของ ผลการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ โครงงานเป็นฐาน จากแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

คะแนน	N	$\bar{X}$	S.D.	Df	t-test	Sig
ทดสอบก่อนเรียน	16	21.56	1.97	15	13.06	.000**
ทดสอบหลังเรียน	16	24.69	1.40			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 พบว่าผลการทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลัง เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน มีคะแนน เฉลี่ย เท่ากับ 21.56 คะแนน และ 24.69 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่าง คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ โครงงานเป็นฐานมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความพึง พื่อใจ
1.	บรรยากาศของการเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม	3.56	0.51	มาก
2	บรรยากาศของการเรียนทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการ เรียน	3.56	0.51	มาก
3	บรรยากาศของการเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนทำกิจกรรมได้ อย่างอิสระ	4.44	0.51	มาก
4	บรรยากาศของการเรียนทำให้นักเรียนเกิดความคิดที่หลากหลาย	3.38	0.50	ปานกลาง
5	บรรยากาศของการเรียนทำให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานในการ เรียนรู้	4.75	0.45	มากที่สุด
6	บรรยากาศของการเรียนส่งเสริมการยอมรับฟังความเห็นข้างมาก	4.75	0.45	มากที่สุด
7	กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเนื้อหา	4.50	0.52	มากที่สุด
8	กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด	4.81	0.40	มากที่สุด
9	กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการคิดและตัดสินใจ	3.31	0.48	ปานกลาง
10	กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็น และ กล้านำเสนองานหน้าชั้นเรียน	4.75	0.45	มากที่สุด

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
11	กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเข้าใจในเนื้อหามากขึ้น	4.00	0.73	มาก
12	กิจกรรมการเรียนรู้สนุกและน่าสนใจ	4.00	0.73	มาก
13	กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม	4.75	0.45	มากที่สุด
14	มีการวัดประเมินผลที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน	3.63	0.50	มาก
15	การวัดประเมินผลตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้	3.25	0.45	ปานกลาง
16	นักเรียนมีส่วนร่วมในการวัดประเมินผล	3.25	0.45	ปานกลาง
17	การจัดการเรียนรู้ทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น	4.69	0.48	มากที่สุด
18	การจัดการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ ความเข้าใจด้วยตนเองได้	4.06	0.77	มาก
19	กิจกรรมการเรียนการสอนนี้ทำให้ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.81	0.40	มากที่สุด
20	การจัดการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนมีความกล้าแสดงออกมากขึ้น	4.63	0.50	มากที่สุด
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.14	0.51	มาก

อภิปรายผล

การวิจัยการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย มีแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และมีความพึงพอใจโดยรวมต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานอยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัยตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. ผลการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม มัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 80.05/ 81.25 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นผลมาจาก แผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน ได้ผ่านกระบวนการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอน กล่าวคือ ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ปีพุทธศักราช 2551 ช่วงชั้น ม.1 – ม.3 และศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน ที่ประกอบไปด้วยขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน 4 ขั้นตอน สอดคล้องกับ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550) ได้กล่าวว่า ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ แบบ

โครงการมีดังนี้ 1. ชี้นำเสนอ หมายถึง ขั้นที่ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ กำหนดสถานการณ์ สถานการณ์ 2. ชี้นำวางแผน หมายถึง ขั้นที่นักเรียนร่วมกันวางแผน โดยการระดมความคิด อภิปรายหรือข้อสรุปของกลุ่มเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ 3. ชี้นำปฏิบัติ หมายถึง ขั้นที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม เขียนสรุปรายงานผลที่เกิดขึ้นจากการวางแผนร่วมกัน 4. ชี้นำประเมินผล หมายถึง ขั้นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ โดยมีครู นักเรียนและเพื่อนร่วมกันประเมิน และสอดคล้องกับ (อัญชลี ทองเอน, 2561) ที่ได้ศึกษา การเรียนรู้แบบโครงการ เป็นรูปแบบหนึ่งของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งเสริมให้ ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้ สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการเรียนรู้เกิดจากการปฏิบัติจริง จากการหาความรู้และการลงมือกระทำ มีความสามารถในการใช้ความรู้ นั้น ๆ เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด การเรียนรู้แบบโครงการนั้น ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมหรือประสบการณ์เดิมกับความรู้ใหม่แล้วสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม ขั้นตอนการเรียนรู้โดยใช้โครงการ ประกอบด้วย (1) ชี้นำนำเสนอ (2) ชี้นำวางแผน (3) ชี้นำปฏิบัติ และ (4) ชี้นำประเมินผล ทุกขั้นตอนมีการทำงานแบบความร่วมมือที่ฝึกการเป็นผู้นำ ผู้ตาม ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และให้เกียรติซึ่งกันและกัน คุณค่า ของการเรียนรู้แบบโครงการเป็นการเรียนรู้ ที่สร้างทักษะการเรียนรู้ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะ ทางอารมณ์ ทักษะการสื่อสาร หรือ การนำเสนอที่สร้างความเข้มแข็งต่อผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยผู้วิจัยได้ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ ตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐาน ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบจากคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และได้ผ่านการตรวจสอบประเมินความถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ในด้านเนื้อหา ด้านการวัดและประเมินผล ด้านสื่อวัตกรรม และด้านแผนการจัดการเรียนรู้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐาน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน เป็นการจัดสภาพการณ์ของการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนได้ร่วมกันเลือกทำกิจกรรมที่ตนสนใจ โดยร่วมกันสำรวจ สังเกต และกำหนดเรื่องที่ตนสนใจ วางแผนในการทำงานร่วมกัน ศึกษา หาข้อมูลความรู้ที่จำเป็น และลงมือปฏิบัติงานตามแผนงานที่วางไว้จนได้ข้อค้นพบ แล้วจึงนำความรู้มาออกแบบ และเขียนลงในชิ้นงานและนำเสนอหน้าชั้นเรียน นำผลงานประสบการณ์ทั้งหมดมาอภิปราย แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดกัน และสรุปผลการเรียนรู้ที่ได้รับจากประสบการณ์ที่ได้รับทั้งหมด ส่งผลให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (วิจารณ์ พานิช, 2555) ที่มีความเชื่อว่า หากต้องการให้การเรียนรู้มีพลังและฝังลึกในตัวผู้เรียนได้

ต้องเป็นการจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนได้ลงมือทำเป็นโครงการ ชิ้นงาน โดยมีการวางแผนและร่วมกันทำงานเป็นทีมและทำกับปัญหาที่มีอยู่ในชีวิตจริง และสอดคล้องกับ (ธีรพัฒน์ วงศ์คุ้มสิน และเฉลิมขวัญ สิงห์วี, 2562) ที่ได้ศึกษา การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐานเปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิดสร้างสรรค์ด้วยตนเองเป็นผู้สร้างความรู้ความคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง เป็นผู้นำตนเองในการเผชิญกับปัญหาและการแก้ไขปัญหา การเผชิญกับบริบทต่าง ๆ ผู้เรียนต้องศึกษาและเรียนรู้เมื่อได้พบกับบริบทหรือสังคมอื่นที่เปลี่ยนไปผู้เรียนต้องรู้จักปรับตัวยืดหยุ่น กับสถานการณ์สามารถปรับตัวเพื่อพร้อมการเปลี่ยนแปลง และมีความยืดหยุ่นจึงส่งผลให้การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้เรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ผลการทดสอบการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 21.56 คะแนน และ 24.69 คะแนนตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เป็นผลมาจาก นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ที่เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีความสำคัญต่อการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน โดยการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมกันสำรวจ สังเกต และกำหนดเรื่องที่ตนสนใจ วางแผนในการทำโครงการร่วมกัน ศึกษาหาข้อมูลความรู้ที่จำเป็น และลงมือปฏิบัติงานตามแผนงานที่วางไว้จนได้ข้อค้นพบหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ แล้วจึงเขียนรายงานและนำเสนอต่อสาธารณชน เก็บข้อมูล แล้วนำผลงานประสบการณ์ทั้งหมดมาอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ แนวความคิดกัน และสรุปผลการเรียนรู้ที่ได้รับจากประสบการณ์ที่ได้รับทั้งหมด (ทศนา แคมมณี, 2551) และสอดคล้องกับ (มยุรฉัตร ผิวอ่อนดี, 2654) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 วิจัยการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่าผลการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย จากการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐาน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นผลเนื่องมาจาก ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนได้ลงมือศึกษาค้นคว้าและลงมือปฏิบัติด้วยตนเองในสิ่งที่ตนเองต้องการที่จะรู้หรือ

ต้องการที่จะหาคำตอบ อีกทั้งยังมีการจัดสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนมีอิสระ ครูได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ ที่เตรียมไว้ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีสื่อที่ครบถ้วนตรงตามตัวชี้วัดของหน่วยการเรียนรู้ เรื่องสถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ซึ่งผู้เรียนได้ร่วมกันทำงานกลุ่ม และร่วมกันอภิปราย มีการซักถามและแสดงความคิดเห็น มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันทำใบกิจกรรมการเรียนรู้และแบบฝึกหัดเป็นต้น จึงทำให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่ายและเกิดความสนุกสนานในการเรียน ผู้เรียนกล้าที่จะแสดงออก และมีความสนใจในการเรียน จึงทำให้เกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์และเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานนั้นสอดคล้องกับการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งหากผู้เรียนได้รับการเรียนรู้แบบโครงงานจะได้รับการส่งเสริมทักษะในหลาย ๆ ด้าน รวมถึงทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ (เทพัญญา พรหมขัติแก้ว, 2557) ซึ่งสอดคล้องกับ (ส้มโอ อ่องประภฤติ และคณะ, 2561) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพฤติกรรมการปฏิบัติตามหลักศาสนา สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม โดยการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบโครงงาน มีความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบโครงงานอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับ (รักชนก โสอินทร, 2562) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการคิดเชิงระบบโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน รายวิชาสังคมศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนที่ปราชญ์พิทยา อำเภอกะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน อยู่ในระดับมาก

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 80.05/ 81.25 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 โดยมีผลการเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่าคะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับผลการศึกษาการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนพบว่า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานอยู่ในระดับมาก ในการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐานครูผู้สอนควรให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าทุกคน เพื่อฝึกการนำเสนอและความกล้าแสดงออกของผู้เรียน ผู้ที่สนใจศึกษาการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการพัฒนาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานในเนื้อหาอื่น ๆ ของกลุ่มสาระอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร : ครูสภา ลาตพรว.
- ทิตินา แชมมณี. (2551). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เทพกัญญา พรหมขัติแก้ว. (2557). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project-Based Learning: PBL). นิตยสาร สสวท, 42 (188): 14-17.
- ธีรพัฒน์ วงศ์คุ้มสิน และเฉลิมขวัญ สิงห์วี. (2562). การสังเคราะห์การเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน:บูรณาการความรู้จิตวิทยาชุมชนสู่การบริการสังคมสู่การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 45 (1), 229-268.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). วิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- มยุรฉัตร ผิวนอนดี. (2654). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วารสารครูสภาวิทยารจารย์, 2(2), 35 – 44.
- รักชนก โสอินทร. (2562). การพัฒนาการคิดเชิงระบบโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานรายวิชาสังคมศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนที่ปราชญ์พิทยา อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ ๒๑. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- ส้มโอ อ่องประภุติ และคณะ. (2561). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามหลักศาสนา สาระที่ 1 ศาสนาศีลธรรมและจริยธรรม โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. เชียงราย: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย กระทรวงศึกษาธิการ.
- อัญชลี ทองเอม. (2561). การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเพื่อพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.